

Nieuwe Europese privacyverordening

Privacybewustzijn ontwikkelen

Op Pleit 2013 deed Anne-Wil Duthler uit de doeken wat de nieuwe Europese privacyverordening betekent voor notarissen, advocaten en gerechtsdeurwaarders. Toen waarschuwde zij dat er veel gaat veranderen voor ondernemingen die met persoonsgegevens te maken hebben. Voor het notariaat licht zij de nieuwe wetgeving nog eens toe, want de regels zijn streng en de boetes hoog.

TEKST Jessica Hendriks | FOTO'S Truus van Gog

‘De nieuwe verordening heeft in principe dezelfde uitgangspunten en normen als de huidige Europese richtlijn’, vertelt Duthler. ‘Het gaat erom dat betrokkenen in staat zijn controle te houden over hun eigen persoonsgegevens. Dat betekent dat cliënten moeten weten dat hun gegevens worden verwerkt. Zij mogen te allen tijde inzage krijgen. Ook moet de veiligheid van de persoonsgegevens worden gegarandeerd. Dat staat eigenlijk nu ook allemaal in de richtlijn. Nieuw is de verankering in de organisatie.’ Notarissen moeten straks alle cliënten informeren over het feit dat er gegevens over hen worden verzameld en verwerkt. Wat de notaris ermee doet, voor welke doeleinden deze worden gebruikt, en of de gegevens aan derden worden verstrekt. Ook moet de notaris aangeven dat hij bijvoorbeeld gegevens van de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA) gebruikt. Verder is het de

bedoeling dat hij betrokkenen informeert over het recht op inzage en correctie van gegevens, maar ook om een klacht in te dienen bij het College bescherming persoonsgegevens (CBP). Duthler weet waar ze over praat. Zij heeft een adviesbureau op het gebied van bestuur, recht en ICT en houdt zich al twintig jaar bezig met het privacyvraagstuk. Daarnaast is zij lid van de Eerste Kamer.

AANSPREEKPUNT

Hoe gaan deze vereisten er voor de notaris in de praktijk uitzien? ‘Al deze zaken moet je voorafgaand aan een gesprek kenbaar maken. De notaris moet kunnen laten zien dat hij heeft voldaan aan de informatieplicht’, aldus Duthler. Maar er is meer. Ondernemingen die met persoonsgegevens te maken hebben, moeten het recht van ‘dataportabiliteit’ van cliënten kunnen honoreren. Dat betekent dat een cliënt in staat moet zijn om zijn elektronische gegevens mee te nemen naar bijvoorbeeld een andere notaris. Ook is de notaris verplicht om wijzigingen van een

cliënt in zijn persoonsgegevens door te geven aan de partijen waar hij die gegevens aan heeft verstrekt. ‘Er zal in veel gevallen een functionaris gegevensbescherming (fg) aangesteld moeten worden. Als een notaris meer dan 5.000 cliënten heeft, is een fg verplicht’, vertelt Duthler. Zo’n fg moet toezicht gaan houden op de naleving van de verordening en daarover adviseren. Duthler: ‘En als het aan de LIBE commissie – de commissie van het Europees Parlement die zich met deze verordening heeft beziggehouden – ligt, moet een fg ook zorgen voor het privacybewustzijn. Hij moet erop toezien dat medewerkers worden opgeleid. Maar hij moet er ook op toezien dat informatiesystemen voldoende beveiligd zijn. Hij is het aanspreekpunt voor het CBP. Dan zie je al dat zo’n privacyfunctionaris over heel veel competenties moet beschikken.’ Hierin ziet Duthler ook een rol weggelegd voor een beroepsorganisatie of belangenorganisatie. ‘Grote bedrijven zullen een eigen fg in dienst moeten hebben, maar kleine notariškantoren kunnen beter de handen ineenslaan.’

MELDP LICHT DATALEKKEN

In de Europese privacyverordening – die in de loop van 2014 ingaat – zit ook een meldplicht datalekken. Deze wordt in Nederland echter naar voren gehaald en zal al eerder ingaan,

‘Dit is echt een stimulans om de beveiliging zo goed mogelijk op orde te krijgen’

omdat Kamerlid Jeroen Recourt (PvdA) daarover vorig jaar in de Tweede Kamer een motie heeft ingebracht. Duthler: ‘Een belangrijk detail is dat de boetebevoegdheid van het CBP ook in dit wetsvoorstel wordt verhoogd van 4.500 euro naar 450.000 euro. Het blijft dus niet alleen bij het eerder invoeren van de meldplicht datalekken. De sanctie op het niet naleven van de huidige Wet bescherming persoonsgegevens wordt ook verhoogd. Hierdoor kan dit een belangrijk issue worden bij het controleren van de jaarrekening. Waar 4.500 euro nog als verwaarloosbaar wordt gezien, is een mogelijke boete van 450.000 euro wel degelijk van belang. De accountant zal dus zeker willen weten dat een organisatie aan de privacyregels voldoet. Anders zal hij de jaarrekening niet tekenen.’ Maar hoe werkt die meldplicht datalekken nu precies? ‘Denk bijvoorbeeld aan de veelgebruikte usb-stick. Wat als je die in de trein laat liggen? Of je mobiele telefoon van het werk wordt gestolen, waardoor werkgegevens op straat liggen? Of de welbekende hack? In zo’n geval moet je binnen 24 uur bij het CBP melden dat er is ingebroken in het systeem of dat je iets bent kwijtgeraakt en dat er mogelijk persoonsgegevens onrechtmatig worden ingezien of gebruikt’, legt Duthler uit. ‘Als er mogelijk nadelige consequenties zijn voor de

privacybescherming van betrokkenen moeten ook alle betrokkenen worden geïnformeerd.’ Op het moment dat een leverancier is gehackt, moet hij dit ook zo snel mogelijk melden bij de notaris. Die moet het vervolgens melden bij het CBP. ‘Wel moet de notaris dan meteen kunnen laten zien welke maatregelen hij neemt om het datalek op te heffen. En welke maatregelen hij heeft getroffen om de nadelige gevolgen voor cliënten te verminderen. Deze scenario’s moet je dus als kantoor van tevoren al klaar hebben liggen’, licht Duthler toe. ‘Dit is echt een stimulans om de beveiliging zo goed mogelijk op orde te krijgen.’

GOED VOORBEREIDEN

Privacy is een *hot item*. Afluisterschandalen zorgen ervoor dat het onderwerp hoog op de agenda staat. Het Europese Parlement en de Raad van Ministers streven er dan ook naar om voor de Europese parlementsverkiezing van mei 2014 de verordening aangenomen te hebben. ‘Ik krijg nog weleens als reactie op mijn verhaal te horen dat we moeten gaan lobbyen in Den Haag. Dat heeft geen nut. Je moet in Brussel zijn, maar ook daar heeft het weinig zin meer. Het is al in een gevorderd stadium. Een verordening is rechtstreeks van toepassing en hoeft niet meer te worden omgezet in nationaal recht. We kunnen ons

het best maar goed voorbereiden’, aldus Duthler. De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) maakt naar aanleiding van de nieuwe Europese verordening een richtlijn zodat kantoren kunnen toetsen hoe het met hun beveiligingsniveau is gesteld. Hiermee wil de beroepsorganisatie het bewustzijn bij notarissen verhogen. Daarnaast bekijkt de KNB hoe notariskantoren verder kunnen worden ondersteund. Zo wordt er onder andere gedacht aan het aanstellen van een fg binnen de beroepsorganisatie die kantoren die geen eigen fg hebben van dienst kan zijn. Volgens Duthler een goede zaak: ‘Ik kan mij voorstellen dat de beroepsorganisatie kantoren daarmee gaat ondersteunen en bijvoorbeeld scenario’s, maatregelen en procedures maakt. ‘Als de toezichthouder, het CBP, dan langskomt, kun je laten zien dat alle notarissen op dezelfde manier de verordening hebben geïmplementeerd. Dat staat veel krachtiger dan dat elke notaris het op zijn eigen manier doet.’ ■